

Hedendaagse juridische kwesties

Hedendaagse juridische kwesties

Enes Ulusoy

Schrijver: Enes Ulusoy
Uitgegeven via: Brave New Books
Jaar van uitgave: 2026
ISBN: 9789465386164
© Enes Ulusoy

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Inhoud

Voorwoord	11
Reiniging van de kleding met wasmachine	13
Waarom moet hondenspeeksel zeven keer gewassen worden? ..	14
Is alcohol onrein?	15
Verbreekt bloed de wudu' en klopt de mening van de hanafi geleerden?	16
Geen tijd voor de wassing	19
Vegen over de sokken	20
Schoonheid en verzorging in de islam	23
De gebedstijden in de periode van de grijze nachten	25
Gebedskalender	30
Reciteren uit de Koran tijdens het gebed	31
De armen van een vrouw tijdens de prosternatie	32
Hoe zit het met de voeten in de gebedsrij?	33
De voertaal van de vrijdagpreek	37
Het bidden van middaggebed na vrijdaggebed	38
Is de collectieve <i>dhikr</i> toegestaan na het gebed?	39
Gebedseenheden van <i>tarāwīḥ</i>	40
Kanttekeningen over het vasten	44
Eten na ochtendgebedsoproep tijdens Ramadan	49
Maanobservatie versus calculatie	50
Algemene regels van de 'umra	56
Een overzicht van ritueel slachten	60
Aroma's in voedingsmiddelen	63
Het oordeel van nootmuskaat	64

Wat is het oordeel van het matigen van de eetlust?	66
Permanent graf	80
De regelgeving omtrent imitatie (<i>tashabbuh</i>).....	81
De regelgeving omtrent de baard.....	86
De kledingvoorschriften in notendop.....	89
Sla je ogen neer!.....	91
Wat is het oordeel van gemengde bijeenkomsten?	98
Het religieuze oordeel van onaneren.....	105
Hoe om te gaan met LGBTQ+?	112
Is esthetische chirurgie toegestaan?	117
Is bedriegen van niet-moslims toegestaan?.....	118
Wat is het oordeel van muziek?	119
Wat is het oordeel van verzekering?.....	120
Wat is het oordeel van copyright?	121
Dropshipping	122
Werken waar alcohol wordt verkocht.....	123
Is een renteovereenkomst toegestaan in Nederland?	124
Als wetschool haaks staat op een authentieke overlevering	127
Is het vieren van bepaalde heilige nachten een innovatie?	128
Vieren van de geboorte van de profeet.....	130
Wat is het oordeel van sektarisme en fanatisme in de islam?.....	135
Over titelverwarring onder moslims: Salafi of Athari?	145
Wat is de rol van cultuur in de islam?	150

Voorwoord

De studie van het islamitisch recht is van wezenlijk belang voor moslims, met name in een tijdperk dat wordt gekenmerkt door uitzonderlijk snelle maatschappelijke ontwikkelingen en voortdurende innovaties. Binnen de Nederlandse moslimgemeenschap, en in het bijzonder onder jongeren, groeit de behoefte aan heldere en betrouwbare antwoorden op uiteenlopende juridische vraagstukken.

Om in deze behoefte te voorzien heb ik in dit boek diverse kwesties en vraagstukken samengebracht, ontleend aan gezaghebbende werken van vooraanstaande islamgeleerden, onder wie Shaykh ‘Abdurrahman al-Jaziri, Shaykh ‘Ali al-Tantawi, Shaykh Sa‘id Ramadan al-Buti, Shaykh Wahba al-Zuhayli, Shaykh Nuruddin ‘Itr, Shaykh Muhammad ‘Ali al-Sabuni, Shaykh Usama ‘Abdulkarim al-Rifa‘i en Shaykh Halil Günenç.

Ook in Nederland zijn er zeer kundige islamgeleerden — moge Allah hen behouden — die juridische vragen beantwoorden. Deze antwoorden zijn echter veelal mondeling overgeleverd of verspreid in afzonderlijke schriftelijke publicaties en meestal niet gebundeld in één samenhangend werk. Daarnaast bestaan er wel boeken over islamitische juridische kwesties, maar deze hebben doorgaans een thematisch karakter en beperken zich tot één specifiek rechtsgebied.

De kracht van dit boek ligt juist in de brede opzet: het biedt de lezer, en in het bijzonder de moslimjongeren, de mogelijkheid om op één plek antwoorden te raadplegen op uiteenlopende juridische vraagstukken, wanneer daar behoefte aan is.

Geen enkel boek kan perfectie naderen. Er bestaat maar één perfect en onfeilbaar boek en dat is het Boek van Allah. Al-Muzani zei over al-Shafi'i dat hij zijn boek *al-risāla* tachtig keer had uitgelezen en elke keer fouten tegenkwam. Daarop zei al-Shafi'i: "Allah heeft bepaald dat geen enkel boek, behalve Zijn Boek, volmaakt kan zijn." Deze waarheid geldt vanzelfsprekend ook voor dit werk. Wat aan fouten, vergissingen of tekortkomingen in dit boek te vinden is, is het gevolg van mijn eigen tekortschietende ego. Wat erin aan kennis, wijsheid en zegen te vinden is, komt van Allah alleen. Ik vraag Allah om dit werk van mij te aanvaarden als een voortdurende liefdadigheid (*ṣadaqa jāriya*), en mij de beloning ervan te schenken in het hiernamaals. Moge Allah dit boek tot een bron van veel goeds maken, en het dienstbaar stellen aan de mensheid. Amin!

Reiniging van de kleding met wasmachine

Het water dat in de wasmachine wordt gebruikt, valt onder de categorie *ghusāla* en blijft als zodanig rein, zolang de hoeveelheid niet gering is en de eigenschappen ervan — geur, kleur en smaak — niet veranderen. Het vraagstuk doet zich echter voor doordat dit water in de kleding achterblijft en niet onmiddellijk van de textiel wordt verwijderd. Indien een van de kledingstukken onreinheid bevat, kan dit leiden tot de verspreiding van die onreinheid naar andere kledingstukken.

Binnen de maliki wetschool bestaat echter een geldige toestemming met betrekking tot dergelijk resterend water, mits dit uiteindelijk rein blijft en geen van zijn kenmerken verandert. In dat geval wordt het waterresidu als rein beschouwd, en daarmee ook de kleding. Op basis van deze rechtsopvatting verlenen islamitische juristen toestemming voor het gebruik van wasmachines.¹

¹ Zie *al-fatāwā al-shāmiyya* van Shaykh ‘Abdulkarim Usama al-Rifa’i op blz. 50.

Waarom moet hondenspeeksel zeven keer gewassen worden?

De geliefde profeet heeft gezegd dat het vaatwerk waaruit een hond heeft gedronken, zevenmaal gereinigd dient te worden. Vanuit medisch perspectief is bekend dat honden en vossen dragers kunnen zijn van eicellen van lint- en blaaswormen, die bij de mens ernstige aandoeningen kunnen veroorzaken. De meest voorkomende en snelle wijze van overdracht vindt plaats via speeksel. In de geneeskunde staat deze aandoening bekend als echinokokkose.

Dit kan worden beschouwd als een mogelijke wijsheid achter deze profetische richtlijn.²

² Zie *i'lām al-anām* van Shaykh Nuruddin 'Itr, vol. 1 blz. 64-65.

Is alcohol onrein?

Alcohol die bedwelmend is, behoort volgens de overtreffende meerderheid van de geleerden tot de onreine substanties. Het is dus verboden om het te nuttigen en te gebruiken. Ook volgens imam Abu Hanifa zijn alle bedwelmende middelen verboden om te nuttigen, maar niet alles daarvan is onrein volgens hem. Volgens hem is alleen alcohol die verkregen is uit druivensap onrein. De overige alcoholische dranken zijn uiteraard ook verboden om te nuttigen, maar deze zijn volgens hem niet onrein.

De alcohol in parfum en verzorgingsmiddelen wordt niet verkregen uit druivensap, waardoor deze volgens imam Abu Hanifa niet onrein is. Shaykh Molla Ramadan al-Buti³ zei hierover dat alcohol tegenwoordig in vrijwel elk verzorgingsproduct voorkomt, zodanig dat vermijden onmogelijk is geworden. Het is onrein, maar tevens vergeven op basis van het volgende juridische principe: “Wanneer de zaak wordt vernauwd, wordt het verruimd.” En het behoort dus tot de *‘umūm al-balwā*,⁴ welke vergeven is.⁵

³ Hij is de vader van Shaykh Muhammad Sa’id Ramadan al-Buti.

⁴ Dit houdt in dat een kwaal zich zodanig verspreidt dat vermijden volgens de gewoonte onmogelijk wordt.

⁵ Zie *al-fatāwā al-shāmiyya* van Shaykh ‘Abdulkarim Usama al-Rifa’i op blz. 120.

Verbreekt bloed de wudu' en klopt de mening van de hanafi geleerden?

De hanafi en hanbali geleerden zijn van mening dat het treden van bloed uit het lichaam de wudu' verbreekt. Bovendien waren de grote Imams 'Abdullah ibn 'Abbas, 'Abdullah ibn 'Omar, Sa'id ibn al-Musayyab en andere geleerden ook van deze mening. Hun bewijzen zijn zeer solide. Als eerste staat het vast met Koranverzen dat bloed zware onreinheid is. Zwaarder dan windje, urine, kots, etc. Er zijn vaststaande bewijzen dat door de laatstgenoemde onreinheden de wudu' verbreekt. Dan zou het met bloed eerder moeten verbreken. Dit is een sterke analogie. In het geloof kan je beter zekere voor het onzekere nemen.

Een ander bewijs van deze supergeleerden is de hadith die overgeleverd is door o.a. Imam al-Bukhari dat de profeet tegen onze moeder Aisha zei toen ze afwijkend bloedverlies kreeg (buiten menstruatie om): "Dat is slechts (bloed uit) ader en (dus) geen menstruatiebloed. Wanneer de menstruatie komt, verlaat het gebed. Wanneer het weg is, was het bloed en doe de wudu' voor elk gebed (als het afwijkend bloedverlies doorgaat)." [Einde hadith]

Als bloed de wudu' niet verbreekt, waarom beval de profeet onze moeder om voor elk gebed opnieuw wudu' te doen bij afwijkend bloedverlies? Deze hadith is met unaniem akkoord aanvaard door de hadithgeleerden. Deze bewijsvoering is zeer nauwkeurig.

Zo zie je dat supergeleerden zeer fijne bewijsvoeringen kunnen maken, terwijl wij daar niet eens, na jaren denken, op kunnen komen. De hanafi geleerden waren ook zeer religieus, godvrezend en hadden groot inzicht op de bewijzen net als de geleerden van de andere wetscholen. Een holistische lezing is vereist om tot juiste

oordelen te kunnen komen. Dat betekent dat je een enorme bagage aan kennis in huis moet hebben. Daarnaast moet je Arabische taalvaardigheden en je instrumentele kennis op excellent niveau zijn om correct om te gaan met de bewijzen. En je moet zeer scherpzinnig en intelligent zijn. De hanafi geleerden in het verleden waren dat meer dan de hedendaagse moslims.

Wat betreft de mening van de shafi'i en maliki geleerden, zij zijn van mening dat bloed de wudu' niet verbreekt. Zij gebruiken bewijzen waarin staat dat de profeet hijama deed en vervolgens ging bidden zonder wudu' te doen. Deze overlevering is opgenomen door Imam al-Daraqutni en zwak verklaard door hem en andere hadithgeleerden, omdat Salih ibn Muqatil in de overleveraarsketen voorkomt. Dit bewijs is dus zwak vanuit de optiek van de hanafi en hanbali geleerden.

Wat betreft de overlevering van de metgezel die in de oorlog werd geraakt door een pijl, terwijl hij door bad, deze is overgeleverd door Imam Abu Dawud, Imam Ibn Khuzayma en Imam al-Bukhari, maar Imam al-Bukhari verhaalt het als een *ta'liq* en bekrachtigt niet de authenticiteit ervan. Er is het een en ander gezegd over de keten van deze overlevering.

Bovendien is deze gebeurtenis een persoonsgebonden zaak en zelfs een uitzonderlijke toestand (nood breekt wet), zoals die van 'Omar ibn al-Khattab. Het is volgens hanafi geleerden dus niet geschikt om als bewijs te dienen voor het vaststellen van een juridische regel met betrekking tot dit vraagstuk. Het is tevens niet expliciet genoemd of het is goedgekeurd door de profeet of niet (over die metgezel die door bad met bloed).

Zo zie je dat fiqh veel verfijnder is dan men vaak denkt. Mensen die de hanafi-geleerden veroordelen vanwege deze mening gaan kort door de bocht en komen op inconsequente wijze tot een conclusie,

wat binnen het geloof een grote verantwoordelijkheid met zich meebrengt. Zij suggereren daarmee namelijk dat grote metgezellen en hanafi- en hanbali-geleerden tot op heden onjuist hebben gebeden. De grote geleerden hebben dergelijke uitspraken niet eens over elkaar gedaan. Het is daarom niet gepast om dit soort uitspraken te doen.

Geen tijd voor de wassing

Als je bijvoorbeeld in de ochtend wakker wordt om fajr te bidden, maar erachter komt dat je eerst de ghusl (grote wassing) moet verrichten, ontstaat er een probleem wanneer de zonsopgang nabij is en er geen tijd meer is om ghusl te doen. In dat geval bestaan er onder de geleerden twee opinies:

1. Je dient de tayammum (aardewassing) te verrichten en het gebed te bidden vanwege tijdgebrek. Achteraf dien je dat gebed opnieuw te bidden nadat je de ghusl hebt gedaan. Deze praktijk is overgeleverd van de metgezellen. 'Amr ibn al-'As was met de metgezellen op militaire tocht. Hij moest in de nacht ghusl verrichten vanwege een natte droom, maar deed tayammum vanwege de kou. Dit werd later doorgegeven aan de profeet, die dit met een glimlach goedkeurde.⁶

2. Je verricht de ghusl en bidt het gebed daarna, ook al is de gebedstijd verstreken. Let er wel op dat je het gebed niet verricht in een ongewenste tijd, dus bijvoorbeeld direct na zonsopgang.⁷

⁶ Overgeleverd door Imam al-Bayhaqi in *al-sunan al-kubrā*.

⁷ Zie *al-fatāwā al-shāmiyya* van Shaykh 'Abdulkarim Usama al-Rifa'i op blz. 59.